Rozsudek Nejvyššího soudu SSR ze dne 16.12.1970, sp. zn. 6 Cz 126/70, ECLI:CZ:NS:1970:6.CZ.126.1970.1

Číslo: 41/1971

Právní věta: V konaní o žalobách na plnenie zo zmluvného poistenia treba venovať pozornosť tomu, či a v ktorých právach a povinnostiach z poistenia sa poisťovňa a poistený pri uzatváraní poistnej zmluvy odchýlili od všeobecnej úpravy poistných podmienok.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 16.12.1970

Spisová značka: 6 Cz 126/70

Číslo rozhodnutí: 41

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Pojištění, Řízení před soudem

Předpisy: 99/1963 Sb. § 6
§ 11
§ 12
§ 120
§ 220 40/1964 Sb. § 116
§ 24
§ 351
§ 355 48/1964 Sb. § 2
§ 4
§ 5
§ 53
§ 6
§ 9

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 41/1971 sb. rozh.

V konaní o žalobách na plnenie zo zmluvného poistenia treba venovať pozornosť tomu, či a v ktorých právach a povinnostiach z poistenia sa poisťovňa a poistený pri uzatváraní poistnej zmluvy odchýlili od všeobecnej úpravy poistných podmienok.

(Rozsudok Najvyššieho súdu SSR zo 16. 12. 1970, 6 Cz 126/70)

Žalobca sa domáhal, aby žalovaná poisťovna bola zaviazaná plniť mu podľa poistky z 13. 6. 1968, ktorou si žalovaný poistil svoje motorové vozidlo pre prípad poškodenia alebo zničenia živelnou udalosťou, ako aj pre prípady odcudzenia a poškodenia alebo zničenia. Uvádzal,a že v noci z 10. na 11. 11. 1968 mu jeho syn po použití alkoholických nápojov vozidlo vzal a havaroval s ním.

Žalovaný navrhol žalobu zamietnuť, pretože vozidlo bolo poškodené v čase, keď ho viedla osoba, ktorá nemala oprávnenie na vedenie vozidla a ktorá vozidlo neodcudzila, ale mala možnosť s vozidlom disponovať.

Okresný súd v Banskej Bystrici žalobu zamietol. V odôvodnení rozsudku súd prvého stupňa nič neuvádzal o obsahu poistnej zmluvy uzavretej medzi účastníkmi a poukazoval len na to, že podľa ustanovenia § 24 ods. 1 písm. d) vyhlášky č. 48/1964 Zb. žalovaný nemá povinnosť plniť podľa poistnej zmluvy, lebo nebolo preukázané, že by osoba, ktorá vozidlo viedla, bola vozidlo odcudzila, a že vozidlo bolo poškodené vtedy, keď ho viedla osoba bez vodičského oprávnenia.

Krajský súd v Banskej Bystrici zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak,a že žalovaná organizácia je povinná podľa poistky z 13. 6. 1968 poskytnúť náhradu za poškodenie motorového vozidla žalobcu, ku ktorému došlo v noci z 10. na 11. 11. 1968. Ani súd druhého stupňa sa však v odôvodnení rozsudku obsahom tejto poistnej zmluvy bližšie nezaoberal a poukazoval tiež na ustanovenie § 24 ods. 2 vyhlášky č. 48/1964 Zb., podľa ktorého za poškodenie alebo zničenie v čase odcudzenia do vrátenia vozidla je poisťovňa povinná plniť, aj keď vozidlo bolo poškodené pri vedení osobou, ktorá nemala predpísané oprávnenie na vedenie vozidla. Žalobca v čase odcudzenia nebol doma, keďže však odchádzal na dlhší čas do cudziny, musel kľúče od garáže nechať doma. Súd druhého stupňa nepovažoval za preukázané, že by bol žalobca súhlasil s tým, aby v jeho neprítomnosti jeho syn používal motorové vozidlo.

Najvyšší súd SSR rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor SSR, tak, že rozsudkom súdu druhé stupňa bol porušený zákon.

Z odôvodnenia:

Podľa ustanovenia § 120 ods. 1 O. s. p. súd dbá na to, aby sa skutočný stav veci zistil čo najúplnejšie.

Podľa ustanovenia § 351 O. z. podrobnejšiu úpravu poistenia určujú poistné podmienky. Od poistných podmienok sa môžu účastníci odchýliť, len pokiaľ to v nich nie je vylúčené. Poistné podmienky pre poistenie majetku určuje vyhláška č. 48/1964 Zb. Podľa ustanovenia § 53 tejto vyhlášky v poistnej zmluve sa možno odchýliť od ustanovení tejto vyhlášky okrem ustanovení § 2, § 4, § 5, § 6, § 9, § 11 a § 12. Z toho vyplýva, že je dovolené odchýliť sa od ustanovenia § 24 vyhlášky č. 48/1964 Zb., o poistných podmienkach pre poistenie majetku, z ktorého v danom prípade súdy vyvodili vznik povinnosti poisťovne plniť podľa poistnej zmluvy.

Bolo preto predovšetkým potrebné, aby sa súdy oboch stupňov zaoberali konštatovaním obsahu poistnej zmluvy, uzavretej medzi účastníkmi, hlavne v tom zmysle, či zmluva neobsahuje dojednanie, 1) ktoré by sa odchyľovalo od poistných podmienok v tých otázkach, v ktorých to ustanovenie § 53 vyhlášky č. 48/1964 Zb. nevylučuje. Len po spoľahlivom zistení tejto skutočnosti bolo možné rozhodnúť o tom, že poisťovňa je povinná plniť záväzok z poistnej zmluvy za podmienok uvádzaných v ustanovení § 24 ods. 2 vyhlášky č. 48/1964 Zb.

Krajský súd tým, že rozhodol bez potrebného zistenia skutočného stavu veci a nemal teda doložené, či rozhodnutie súdu prvého stupňa je, či nie je správne, porušil zákon v ustanoveniach § 6, § 120 ods. 1 a § 220 O. s. p. v súvislosti s ustanovením § 351 ods. 1, 2 al § 355 ods. 1, 2 O. z.

1) napr. aj ohľadne osôb poistenému blízkych (§ 116 O. z.)